

AUGUST 2016

HELHEDSPLAN

- FOR ET STÆRKERE DANMARK

#Helhedsplan

REGERINGEN

Få et samlet overblik over
Helhedsplan - for et stærkere Danmark
på regeringen.dk

#Helhedsplan

HELHEDSPLAN

- FOR ET STÆRKERE DANMARK

REGERINGEN

Helhedsplan for et stærkere Danmark

Danmark er et af de bedste lande i verden.

Vi har skabt et helt særligt sted på kloden. Et velfærdssamfund, hvor den enkelte har frihed og muligheder – og hvor vi passer godt på hinanden.

Generation efter generation er vi blevet rigere, friere, stærkere og sundere. Det er lykkedes, fordi generationerne før os har udviklet Danmark i takt med tiden. Og givet et bedre land videre til deres børn end det, de selv overtog fra deres forældre.

Det skal vi også gøre. Det er vores forpligtelse at styre Danmark sikkert i en verden, hvor meget forandrer sig på godt og ondt.

Store flytningestrømme har presset os og resten af Europa. Frygtelige terrorhandlinger har ramt i flæng. Krige og konflikter rykker tættere på Europa. Uroen omkring os påvirker Danmarks sikkerhed og samhørighed på en måde, vi troede hørte fortiden til.

Globalisering, digitalisering og ny teknologi ændrer vores liv og samfund. Aldrig er det gået så stærkt. Aldrig har mulighederne været så mange. Og aldrig har kravene følt så store.

Samtidig trækker finanskrisen lange spor. Lande var på randen af fallit. Væksten har svært ved at bide sig fast, og Europa er under pres efter Storbritanniens beslutning om at træde ud af fællesskabet.

I en sådan tid skal vi ruste Danmark til fremtiden. Vi skal passe godt på vores land og fastholde vores frugtbare samspil med resten af verden. Vi er en del af verden og udfordringerne forsvinder ikke af sig selv.

Derfor fremlægger regeringen en helhedsplan, som vil gøre vores samfund stærkere, trygge og mere robust.

En helhedsplan, som vil give hele Danmark flere gode jobs, stærkere virksomheder, en sundere offentlig økonomi og styr på flytningestrømmen.

En helhedsplan, som vil give den helt almindelige hårdt arbejdende dansker højere indkomst, lavere skat, bedre velfærd, mere tryghed og flere muligheder.

En helhedsplan, som vil give næste generation et bedre grundlag end vores eget.

Rettidig omhu

Det kan lade sig gøre, hvis vi justerer kursen nu. I rette tid.

I årene omkring finanskrisen gennemførte den daværende VK-regering store reformer, som greb alvorligt ind i danskernes hverdag. Dagpengeperioden blev halveret. Efterlønnen blev reformeret. Pensionsalderen blev hævet væsentligt. Det var det rigtige at gøre, men det var ubehageligt for mange.

Den situation skal vi ikke havne i igen. I stedet skal vi udvise rettidig omhu og foretage justeringer i dag, så vi ikke skal gribe drastisk ind på et senere tidspunkt.

Hvis vi vil skabe samme fremgang i levestandarden, som vi har oplevet, er vi nødt til at justere kursen og øge væksten i vores samfund.

Hvis vi vil have et dynamisk erhvervsliv, som kan klare sig i den internationale konkurrence og skaber gode, danske arbejdspladser, er vi nødt til at justere kursen og give dem bedre vilkår.

Hvis vi vil have råd til både at styrke den nære velfærd i familierne og finansiere vores fælles, offentlige kernevelfærd, er vi nødt til at justere kursen og skabe større råderum i den offentlige økonomi.

Hvis vi vil holde fast i vores danske værdier, kultur og sammenhængskraft, er vi nødt til at justere kursen og få bedre styr på tilstrømningen af flygtninge til Danmark.

Vejen til et stærkere Danmark

Regeringens helhedsplan gør Danmark stærkere ved at tage hånd om de svagheder, der kan give os store problemer på sigt.

Der er ikke behov for store omkalfatringer af vores velfærdssamfund. Men for at justere inden udfordringerne vokser sig for store.

Vi skal være bedre til at skabe vækst og gode private arbejdspladser. Danske virksomheder er dygtige og respekterede på de internationale markeder. De skal have endnu bedre vilkår.

Det skal bedre kunne betale sig at arbejde. Der skal være en mærkbar gevinst for den enkelte, der rykker ud af offentlig forsørgelse og ind i arbejdsfællesskabet. Og virksomhederne skal have bedre muligheder for at fastholde og rekruttere højt kvalificerede eksperter.

Vi skal tilrettelægge den offentlige økonomi, så der er råd til at udvikle Danmark, til kernevelfærden og til at styrke vores nationale sikkerhed i en urolig verden.

Og vi skal fortsætte indsatsen for at få styr på flygtningestrømmen til Danmark og de konsekvenser, det har for vores samfund. Det vil give bedre muligheder for at hjælpe i nærområderne, så færre mennesker begiver sig ud på en lang og ofte farefuld flugt mod Europa og Danmark.

Flere unge skal tage en uddannelse, der er brug for i de private virksomheder, og SU-systemet skal omlægges, så det bliver mere robust.

Pensionsopsparingen skal øges, så flere bliver mere uafhængige af staten i alderdommen.

Et stærkere Danmark kræver, at vi gør mange ting på én gang. Mange justeringer, som bygger videre på fortidens resultater med det formål at få højere vækst, flere i arbejde, færre parkeret på et sidespor, skatten ned og velfærden op.

Invitation til bredt samarbejde

Danmark har tidligere vist, at vi er et land med en stærk tradition for at træffe ansvarlige beslutninger, der rækker ind i fremtiden. Den tradition skal vi fortsætte.

Regeringen inviterer Folketingets partier til et bredt samarbejde om den række af initiativer, som regeringen lægger frem i denne helhedsplan.

Vejen til et stærkere Danmark

1. Bedre til at skabe vækst og gode private arbejdspladser

Danske familier skal have en fremgang i levestandard, som står mål med det, vi har været vant til i Danmark, og med fremgangen i vores nabolande. Høj vækst og beskæftigelse er også forudsætningen for, at vi fortsat kan opretholde og forbedre vores velfærd. Derfor skal vi blive bedre til at skabe vækst og gode private arbejdspladser. Vore virksomheder skal have konkurrencedygtige vilkår og bedre muligheder for investeringer i Danmark. Og vi skal omstille samfundet til den nye digitale, globaliserede verden.

2. Det skal bedre betale sig at arbejde

Gevinsten ved at være i job skal øges. Det er ikke rimeligt, når ca. 100.000 danskere i dag kun har en begrænset gevinst ved at være i arbejde frem for at være på offentlig forsørgelse. For mange danskere i den arbejdsdygtige alder modtager i dag overførselsindkomst fra det offentlige. Flere skal ud af passiv forsørgelse og med i arbejdsfællesskabet – til gavn for dem selv og for samfundet. Samtidig skal vi sænke marginalsatten for højt kvalificerede specialister og eksperter, så virksomhederne får bedre muligheder for at rekruttere og fastholde nøglemedarbejdere.

3. Øget råderum i den offentlige økonomi

Vi skal have et råderum i den offentlige økonomi, så vi har råd til fortsat velfærd og sikkerhed og tiltag, der øger investeringer og beskæftigelse. Råderummet er i de seneste år blevet kraftigt indskrænket af faldende olieindtægter fra Nordsøen. Antallet af flygtninge har betydet store ekstra udgifter. Vi er samtidig på vej mod en lang periode, hvor store generationer vil gå på pension, og de nye generationer på arbejdsmarkedet er små.

4. Bedre kernevelfærd og sikkerhed

Der er behov for at forbedre vores kernevelfærd, bl.a. inden for sundhed og ældrepleje. Og der er brug for øgede ressourcer til at bevare sikkerhed og tryghed i en verden præget af uro. Vi vil derfor muliggøre en vækst i de offentlige udgifter, samtidig med, at vi skal prioritere med omhu.

5. Styr på flygtningestrømmen til Danmark

Indsatsen rettet mod flygtningetilstrømningen virker. Vi skal forebygge, at antallet af flygtninge igen stiger ukontrollabelt og sikre de nødvendige værktøjer, som vi kan tage i brug, hvis asylopresset på Danmark igen tager til. Flygtninge, som opholder sig i Danmark, skal i job, så de kan forsørge sig selv. Afviste flygtninge skal hurtigt og effektivt hjemsendes. Det er forudsætninger for, at vi kan bevare et harmonisk samfund og undgå ekstra milliardudgifter til asylansøgere og flygtninge.

6. Flere skal tage en uddannelse, der giver gode muligheder for job

Kvaliteten i vores uddannelser skal være bedre. Og flere af de unge skal vælge en uddannelse, der er rettet mod job i den private sektor, hvor beskæftigelsesfremgangen især vil finde sted i de kommende år. Vores SU-system skal gøres mere robust over for det stigende antal udlændinge, der søger SU.

7. Øget opsparing til en tryk alderdom

Danskerne skal være mere uafhængige af staten i deres alderdom, så de har udsigt til en mere økonomisk tryk alderdom. Det skal bedre kunne betale sig at spare op.

Regeringens helhedsplan – oversigt

I forbindelse med regeringens plan for dansk økonomi frem til 2025 fremlægger regeringen en helhedsplan, som indeholder en lang række konkrete forslag til et stærkere Danmark.

Helhedsplanen har syv indsatsområder:

1. Det skal bedre betale sig at arbejde
2. Konkurrencedygtige vilkår for vore virksomheder
3. Lidt senere pension for at sikre fremtidens velfærd
4. Bedre kernevelfærd og sikkerhed
5. Styr på flygtningestrømmen
6. Gode uddannelser, der er brug for, og et mere robust SU-system
7. Øget opsparing til en tryk alderdom

Højere vækst

Det er regeringens mål at øge vækstgrundlaget, så Danmark frem mod 2025 bliver 65 mia. kr. rigere, end vi ellers ville have været – velstandsstigningen per indbygger øges med en tredjedel.

Med helhedsplanen tager vi de første store skridt mod målet. Helhedsplanen vil øge velstanden med omkring 42 mia. kr. frem mod 2025.

Flere private job – og færre på overførsler

Med det udgangspunkt, dansk økonomi har, og hvis vi fører en ansvarlig økonomisk politik og træffer de rigtige beslutninger, vil der frem mod 2025 være en kvart million flere, der får et job.

Som direkte effekt af helhedsplanen vil beskæftigelsen øges med omkring 31.000 personer. Og antallet af mennesker, der forsørges af det offentlige, vil falde med ca. 27.000.

Det kan bedre betale sig at arbejde

Antallet af danskere, som kun har en begrænset gevinst under 2.000 kr. om måneden ved at være fuldtidsbeskæftigede, vil som følge af regeringens initiativer i helhedsplanen blive halveret i 2025.

Flere penge til familierne

Familiernes økonomi bliver styrket som følge af øget vækst, lavere skatter og bl.a. billigere el, vand og varme. En typisk dansk familie vil få 15.000 kr. mere til sig selv om året.

Flere penge til udvikling af Danmark og velfærd

Den højere vækst og beskæftigelse og helhedsplanens øvrige initiativer vil give os flere penge som samfund. Råderummet i den offentlige økonomi øges til 57 mia. kr. i 2025. I 2020 bliver råderummet fordoblet fra 12 til ca. 24 mia. kr.

Det større råderum giver mulighed for at gøre Danmark stærkere ved at udvikle vores samfund. Samtidig afsætter regeringen penge til, at den offentlige service i gennemsnit kan vokse med 0,5 pct. om året i 2017-2025. Det svarer til ca. 2½ mia. kr. ekstra hvert år.

Inden for det øgede råderum løftes de offentlige investeringer i bl.a. bedre infrastruktur. Regeringen vil samlet øge rammen for de offentlige investeringer med i alt ca. 27 mia. kr. frem til 2025.

Økonomiske reserver til tryghed

Men regeringen bruger ikke alle de penge, som helhedsplanen frigør. Regeringen vil afsætte to store reserver til fremtidig tryghed for danskerne.

For det første en reserve på 24 mia. kr. frem mod 2025 til at sikre tryghed for boligejerne, når der kommer nye ejendomsvurderinger.

For det andet en tryghedsreserve stigende til 13½ mia. kr. i 2025 til at håndtere en usikker fremtid. Vi skal have noget at stå imod med til uforudsete udgifter efter 2020.

Mindst balance på den strukturelle saldo i 2025

Regeringen sætter et mål om mindst balance på den strukturelle offentlige saldo i 2025. Det vil medvirke til at bevare den høje tillid til dansk økonomi og til, at vi har handlemuligheder, hvis der kommer nye økonomiske tilbageslag.

I det følgende er de centrale initiativer i helhedsplanen kort beskrevet. For en mere udførlig redegørelse for helhedsplanens baggrund og initiativer henvises til følgende publikationer:

Helhedsplan – For et stærkere Danmark:

- DK2025 – Et stærkere Danmark
- Et stærkere Danmark – JobReform
- Et stærkere Danmark – Vækst 2016
- Et stærkere Danmark – Et mere robust SU-system
- Et stærkere Danmark – Styr på flygtningestrømmen

Publikationerne kan hentes på regeringens hjemmeside: www.regeringen.dk

Centrale initiativer i helhedsplanen

Det skal bedre betale sig at arbejde

- Målerettet jobfradrag
- Nedsættelse af topskat for indkomst under 1 mio. kr.
- Jobpræmie til langtidsledige
- Socialt frikort til hjemløse
- Justering af overførsler

Bedre kernevelfærd og sikkerhed

- Offentlige serviceudgifter kan stige med gns. 0,5 pct. om året
- Velfærdspulje på 1 mia. kr.
- Pulje til styrket national sikkerhed på 800 mio. kr.
- Kompetencepulje på 1 mia. kr.
- Højere ramme for offentlige investeringer
- Fornyelse af den offentlige sektor

Gode, brugbare uddannelser og et mere robust SU-system

- Pulje til et løft af danskernes kompetencer
- Omlægning af uddannelsesstøtten
- Udvalg om den fremtidige indretning af universitetsuddannelserne
- 8.–10.000 flere praktikpladser

Lidt senere pension for at sikre fremtidens velfærd

- 6 mdr. senere pension
- Ny seniorfleksjobordning til nedslidte

Konkurrencedygtige vilkår for vore virksomheder

- Skattelempe til nye iværksættere
- Investorfradrag
- Strategi for deleøkonomi
- Billigere el, vand og varme
- Afskaffelse af PSO-afgiften
- 27 mia. kr. ekstra til investeringer i infrastruktur
- Justeret selskabsskattemodel
- Ekstra fradrag for merinvesteringer i forskning og udvikling

Styr på flytningestrømmen

- Nødbremse til afvisning af asylansøgere
- Stramninger vedr. udsendelse, repatriering, permanent ophold og optjening
- Styrket indsats i nærområderne

Øget opsparing til en tryk alderdom

- Obligatorisk pensionsopsparing
- PensionsBonus. Ekstra jobfradrag for personer, der sparer op til alderdom
- Øget tilskyndelse til pensionsopsparing

Reserver til tryghed for danskerne

- 24 mia. kr. til tryghed for boligejerne
- 13½ mia. kr. til håndtering af usikker fremtid

1. Det skal bedre betale sig at arbejde

Vi skal lette skatten på arbejde, så det bedre kan betale sig at arbejde. Et samfund er kun sundt, hvis borgere, der arbejder, oplever en væsentlig gevinst ved at være i arbejde.

Det er ikke rimeligt, hvis den, der går på arbejde hver dag, tjener stort set det samme som den, der bliver hjemme.

Flere skal ud af passiv forsørgelse og med i arbejdsfællesskabet – til gavn for den enkelte og for samfundet. Det er menneskeligt bedre at have noget at stå op til om morgenen og deltage i arbejdslivet. Og vores samfund hænger ikke sammen, når for få skal forsørge for mange på offentlige overførsler. Især ikke når vores økonomiske fremgang samtidig risikerer at blive bremsset på grund af mangel på arbejdskraft.

I dag er der ca. 100.000 borgere, som kun oplever en begrænset indkomstforskel på under 2.000 kr. om måneden ved at være i et fuldtidsjob fremfor at modtage offentlig forsørgelse.

Derfor vil regeringen gennemføre JobReformens anden fase, der letter skatten for de mindste arbejdsindkomster. Vi vil indføre et nyt jobfradrag, som er målrettet de lavest lønnede. Det øger gevinsten ved at arbejde med op mod 4.500 kr. om året. Skatten på den sidst tjente krone sænkes med knap 8 pct.-point, hvis man har en indkomst i intervallet 150.000-207.000 kr. En person, der får mindstelønnen på HK-området, kommer til at betale omkring 7 pct. mindre i indkomstskat.

For at fremme vækst og udvikling skal vi også sikre, at danske virksomheder kan holde på de højt kvalificerede, vellønnede medarbejdere, som der er bud efter i hele Europa. Det skal ske ved at nedsætte skatten på den sidst tjente krone for personer, der betaler topskat og har en årsindkomst under 1 mio. kr. Topskattesatsen reduceres for denne personkreds med 5 pct.-point. For en person, der tjener 750.000 kr. om året, vil det betyde en sænkning af indkomstskatten med omkring 4½ pct.

Herudover vil vi give en særlig jobpræmie på op til 30.000 kr. til den langtidsledige, der kommer i arbejde. Det bliver til en gevinst på op til 34.000 kr. sammen med det nye målrettede jobfradrag. Dermed vil den største gevinst ved JobReformen tilfalde den langtidsledige, som tager skridtet fuldt ind på arbejdsmarkedet. Det vil give dem en ekstra tilskyndelse til at komme i beskæftigelse og få gavn af den aktuelle fremgang på arbejdsmarkedet.

Samtidig vil vi justere en række offentlige ydelser. Det vil øge gevinsten ved at være i arbejde og øge beskæftigelsen.

Rentefradraget nedsættes gradvist med i alt 5 pct.-point i 2021-2025, så den skattemæssige tilskyndelse til investeringer i boliger frem for andre aktiver bliver reduceret.

Den grønne check skal afskaffes. Nogle af de afgifter, som var baggrunden for indførelsen af checken, er siden blevet afskaffet eller nedsat, og PSO-afgiften afvikles, jf. afsnit 2.

Det skal bedre betale sig at arbejde

Lavere skat på arbejde (JobReform fase II)

- Skattnedsættelse for godt 4½ mia. kr. i form af et nyt jobfradrag til beskæftigede, som især vil øge gevinsten ved at være i arbejde for lav- og mellemindkomster.
- Nedsættelse af topskatten for ca. 1½ mia. kr. for indkomst under 1 mio. kr. om året.
- Målrettet jobpræmie i 2017-2019 for langtidsledige, så de oplever en større indkomstfremgang ved at komme i arbejde.
- PensionsBonus. Personer med indkomst over 300.000 får et ekstra jobfradrag, hvis de sparer op til deres alderdom.
- Socialt frikort til hjemløse, så de får mulighed for at tjene et mindre beløb skattefrit.

Justeringer af overførsler og finansiering

- Gradueret loft over børnechecken, så den aftrappes med antallet af børn.
- Forlængelse af mindreregulering af de offentlige overførsler i 2024 og 2025, så overførslerne vokser i omtrent samme takt som forbrugerpriserne frem mod 2025.
- En måneds dagpengekarens for alle dimittender.
- Lønnen under seniorjobordningen harmoniseres med højeste dagpengesats for nye seniorjob.
- Lavere rentefradrag indføres i 2021-2025.
- Afskaffelse af den grønne check.

2. Konkurrencedygtige vilkår for vore virksomheder

Et konkurrencedygtigt og dynamisk erhvervsliv er fundamentet for vellønnede job og øget velstand. Det er grundlaget for familiernes økonomiske tryghed og nære velfærd. Det er også grundlaget for, at vi har penge til vores fælles velfærd, som det offentlige tilbyder.

Gode investeringsvilkår er en forudsætning for, at virksomheder vokser sig større, og at de er produktive og investerer i ny teknologi, som kan være med til at sikre vellønnede arbejdspladser i Danmark. Det tiltrækker også udenlandske investeringer.

For at gøre det mere attraktivt at investere i Danmark – og dermed understøtte produktivtetsudviklingen – ønsker regeringen at justere selskabsskattemodellen i form af et fradrag for egenkapitalinvesteringer (ACE), som skønnes at øge erhvervsinvesteringerne markant og løfte BNP med 12 mia. kr. i 2025. Modellen giver et fradrag for egenkapital i selskabsskatten. Forslaget retter op på den uhensigtsmæssighed, at skattesystemet i dag favoriserer lånefinansiering af investeringer frem for med egenkapital, selv om egenkapital gør en virksomhed mere solid.

Det skal generelt være mere attraktivt at etablere nye virksomheder og få dem til at vokse. Danmark har gode forudsætninger for at blive en succesfuld iværksætternation. Det potentielle skal vi udnytte fuldt ud.

For at give små nystartede virksomheder bedre adgang til risikovillig kapital vil vi indføre et investorfradrag for indskud i små virksomheder. Vi vil tilskynde flere danskere til at investere i nye virksomheder via lempeligere regler for at placere ens private pensionsopsparinger. Herudover afsætter vi midler til at forbedre iværksætteres skattevilkår.

Regeringen ønsker desuden at indføre et større fradrag for virksomhedernes merinvesteringer i forskning og udvikling.

Danske virksomheder skal kunne udnytte de muligheder, der ligger i åbne internationale markeder og i den digitale økonomi, herunder deleøkonomien. Det har Danmark gode forudsætninger for.

Som led i at udnytte de nye muligheder i deleøkonomi vil regeringen bl.a. tage initiativ til at etablere en digital indberetningsløsning for fx mindre servicejob mellem private, hvor der sker automatisk skatteindbetaling.

Velfungerende markeder med fair konkurrence skal sikre, at de bedste virksomheder, og de, som skaber nyt, kan vokse sig store.

Desuden afvikles PSO-afgiften på elforbruget og udbygningen af den vedvarende energi skal ske på en mindre omkostningstung måde. Det vil give familier og virksomheder en ekstra lempelse. Udbygning af den vedvarende energi skal i stedet finansieres over finansloven.

En velfungerende og effektiv forsyningssektor er vigtig for både familier og virksomheder. Familiernes udgifter til forsyning (el, varme, vand mv.) udgør i dag omtrent det samme som udgifter til indkøb af fødevarer. Regeringen vil modernisere reguleringen af forsyningssektoren, så effektiviteten i sektoren styrkes. Målet er lavere priser på el, vand og varme mv. for danske virksomheder og familier, samtidig med at den høje forsyningsikkerhed fastholdes.

Regeringen vil endvidere gradvist løfte den årlige ramme til offentlige investeringer i bl.a. bedre infrastruktur. Rammen til offentlige investeringer skal i alt øges med ca. 27 mia. kr. frem mod 2025.

De nye erhvervspolitiske initiativer bygger ovenpå det allerede igangsatte strategiske arbejde – *Danmark i Vækst* – som skal styrke vækstvilkårene frem mod 2025.

Konkurrencedygtige vilkår for vore virksomheder

- En stærkere iværksætterkultur: Skattelempelse til nye iværksættere.
- En nedsættelse af skatten på aktie- og kapitalindkomst.
- Investorfradrag, så personer, der investerer i små virksomheder, får mulighed for at fradrage halvdelen af investeringerne for op til 650.000 kr. årligt.
- Strategi for deleøkonomi (efteråret 2016), herunder udvikling af en digital indberetningsløsning, der understøtter et bedre marked for mindre servicejob, samt skattefradrag for deleøkonomiske aktiviteter.
- PSO-afgiften på elforbruget afvikles og udbygningen af den vedvarende energi skal ske på en mindre omkostningstung måde. Det reducerer familiernes og virksomhedernes omkostninger til el.
- Strategi for en mere effektiv forsyningssektor, som skal give lavere priser på bl.a. el, vand og varme for virksomheder og familier.
- Et ekstra løft på ca. 27 mia. kr. i offentlige investeringer i bedre infrastruktur mv. frem mod 2025.
- Et ekstra fradrag for merinvesteringer i forskning og udvikling.
- Justeret selskabsskattemodel, som fremmer virksomhedernes investeringer i Danmark.

3. Lidt senere pension for at sikre fremtidens velfærd

Et bredt flertal i Folketinget står bag en velfærds- og en tilbagetrækningsreform, som betyder, at tilbagetrækningsalderen fremover stiger i takt med, at vi lever længere. Sigtet er, at alle årgange skal have mulighed for nogenlunde samme periode på pension og efterløn.

Da aftalen om velfærdsreformen blev indgået i 2006, var sigtet gradvist at forhøje folkepensionsalderen med den øgede levetid, så folkepensionister i gennemsnit kunne forvente en pensionsperiode på 14½ år. Levetiden er imidlertid steget hurtigere end forventet. En 56-årig, der er født i 1960 vil således i praksis have udsigt til godt 18 år på pension, mens personer, der er født i 2016 har udsigt til at være på pension i 15 år.

Det er glædeligt, at danskerne lever længere end forudsat, men det betyder også, at reguleringen af aldersgrænserne er kommet bagud og skal hæves lidt mere. For ellers vil udgifterne til det stigende antal personer på pension beslaglægge for stor en del af vores økonomiske råderum. Så vil der blive færre penge til fx uddannelse og sundhed.

Justeringen af tilbagetrækningsalderen vil yde et væsentligt bidrag til at håndtere den langsigtede udfordring, som består i, at vi ellers i løbet af 2020'erne kommer ind i en lang periode med betydelige offentlige underskud. Den lidt senere tilbagetrækning styrker de offentlige finanser på lang sigt og dermed troværdigheden af den økonomiske politik. Det muliggør et øget råderum i de kommende år, som kan finansiere flere nye initiativer, end vi ellers ville kunne.

Alle, der berøres af tilpasningen vil imidlertid have en længere periode på pension, end den, der oprindeligt var tiltænkt med reformen i 2006.

Personer, der er nedslidte, eller som af andre årsager ikke kan fortsætte med at arbejde frem til efterløns- eller folkepensionsalderen, vil fortsat kunne benytte sig af de eksisterende muligheder for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet med (senior)førtidspension eller blive visiteret til fleksjob, hvor der tages særlige skånehensyn.

Regeringen ønsker derudover at indføre en ny seniorfleksjobordning for nedslidte, hvor jobbet kan blive tilpasset den enkelte medarbejders behov, og hvor visitationen til ordningen sker efter enkle procedurer.

Lidt senere pension for at sikre fremtidens velfærd

- Den vedtagne forhøjelse af pensions- og efterlønsalderen tilpasses, så den i højere grad afspejler den faktiske stigning i levetiden.
- Ny seniorfleksjobordning for nedslidte. Visitation til ordningen skal ske efter enkle procedurer.
- Sigtet i velfærdsaftalen fra 2006 fastholdes, så en 60-årig skal kunne forvente en alderdom med 14½ år på folkepension.
- Folkepensionsalderen hæves med 6 måneder den 1. januar 2025 – fra 67 til 67½ år.
- Efterlønsalderen forhøjes tilsvarende med 6 måneder, så alle generationer opnår samme efterlønsperiode som under gældende regler. Det betyder bl.a., at efterlønsalderen hæves med 6 måneder den 1. januar 2021 – fra 63 til 63½ år.

4. Bedre kernevelværd og sikkerhed

Danmark har et stærkt velfærdssamfund, hvor vi giver vores børn lige adgang til uddannelse og tager os af hinanden, når vi bliver ældre, eller hvis vi bliver syge. Sådan skal det fortsat være.

Råderummet i den offentlige økonomi er imidlertid meget begrænset i de kommende år. Det store fald i olieprisen har reduceret de forventede indtægter fra Nordsøen med 18 mia. kr. siden 2013. Det er beløb, der svarer til omtrent det dobbelte af, hvad politiet koster hvert år. Desuden presses den offentlige økonomi af migrations- og flygtningekrisen og fremover af den demografiske udvikling.

Samtidig viste kasseeftersynet i efteråret 2015, at de offentlige finanser var i mindre god stand end ventet. Derfor måtte regeringen stramme den økonomiske politik med 3 mia. kr. for at overholde budgetreglerne.

Med initiativerne i regeringens helhedsplan vil råderummet frem til 2020 blive øget med ca. 12 mia. kr. til 24 mia. kr. og udgøre ca. 57 mia. kr. frem mod 2025.

Det større råderum giver mulighed for at gøre Danmark stærkere ved at udvikle vores samfund. Samtidig sætter vi penge af til, at udgifterne til den offentlige service i gennemsnit kan vokse med 0,5 pct. om året i 2017-2025. Det svarer til ca. 2½ mia. kr. ekstra hvert år.

Det kommer oveni beslutningen om at afskaffe omprioriteringsbidraget i kommunerne, som erstattes af et effektiviseringsprogram.

Med de opgaver, vi står med i dag og i de kommende år, er der behov for en positiv vækst i de offentlige serviceudgifter. Der vil fx i de kommende år blive brug for at få forbedret kræftbehandlingen yderligere. Trods forbedringer lever en dansker med kræft stadig kortere tid end en svensker med kræft. Der er bl.a. også behov for ressourcer til styrkelse af vores nationale sikkerhed.

Inden for rammen til offentligt forbrug vil regeringen gradvist etablere tre puljer, som vil være fuldt udbyggede i 2019:

- En velfærdspulje på 1 mia. kr. om året fra 2019 til fx sundhed, ældrepleje og anden kernevelværd.
- En sikkerhedspulje på 800 mio. kr. om året fra 2019 til styrket national sikkerhed (forsvar, politi, terrorindsats mv.).
- En kompetencepulje på 1 mia. kr. om året fra 2019 til et løft af danskernes kompetencer (jf. afsnit 6).

De tre puljer vil således blive gradvist udbygget, så de samlet udgør 2,8 mia. kr. om året fra 2019 og frem. Frem til 2025 vil der samlet blive afsat 21,5 mia. kr. til puljerne. Anvendelsen af puljerne skal aftales med de partier, der indgår i en aftale om hovedelementer i 2025-planen.

Inden for det øgede råderum ønsker regeringen endvidere at løfte den årlige ramme til offentlige investeringer med 1 mia. kr. i 2018 stigende til 5 mia. kr. i 2023-2025. Det skal bl.a. understøtte investeringer i ny digital infrastruktur og investeringer på transportområdet, som fx en ny motorvej i Midtjylland, en havnetunnel i København og en motorvej til Kalundborg. Samlet set øges rammen til offentlige investeringer med ca. 27 mia. kr. frem mod 2025.

Med den nævnte stigning i det offentlige forbrug vil balancen mellem den offentlige og den private sektor gradvist blive forbedret, så den offentlige sektor kommer til at fylde en mindre del af samfundsøkonomien. Den øgede beskæftigelse skal primært ske i den private sektor.

Samtidig skal vi bruge de skattefinansierede velfærds kroner med omhu. Vi skal løse opgaverne bedre, mere effektivt og på borgernes præmisser. Det forudsætter også, at vi investerer i infrastruktur til en moderne offentlig sektor. Fx i digitalisering.

Bedre kernevelfærd og sikkerhed

- Stigning i de offentlige serviceudgifter på gns. 0,5 pct. om året frem til 2025 giver mulighed for bedre kernevelfærd og sikkerhed. Det svarer til ca. 2½ mia. kr. ekstra hvert år.
- Velfærdspulje på 1 mia. kr. om året fra 2019 til bedre sundhed, ældrepleje og anden kernevelfærd.
- Sikkerhedspulje på 800 mio. kr. om året fra 2019 til styrket national sikkerhed (forsvar, politi, terrorindsats mv.)
- Kompetencepulje på 1 mia. kr. om året fra 2019 til et løft af danskernes kompetencer, jf. afsnit 6.
- Rammen for de offentlige investeringer øges med i alt 27 mia. kr. frem til 2025.
- Skærpet fokus på at forny den offentlige sektor, så de offentlige midler prioriteres med omhu og anvendes der, hvor de gør størst gavn for borgerne.
- Arbejdsprogram for fornyelse af den offentlige sektor (2017).

5. Styr på flygtningestrømmen

Migrations- og flygtningekrisen presser Europa – og dermed også Danmark. Mennesker er på flugt. Nogle fra krig og forfølgelse. Andre fra fattigdom med et håb om en bedre tilværelse.

Vi skal holde antallet af asylansøgere på et fornuftigt niveau. Vi kan ikke åbne Danmark for alle, men skal finde en balance mellem idealisme og realisme. Vi skal hjælpe i verden, men vi skal også passe på Danmark. Vi skal bevare vores samhørighed og værdier. Og vi skal undgå et for stort pres på den enkelte kommune.

Antallet af asylansøgere i Danmark steg fra ca. 5.100 om året i 00'erne til ca. 7.600 i 2013, 14.800 i 2014 og til 21.300 i 2015. Det var en voldsom stigning.

Sidste efterår gik der hul på Europa. Mennesker strømmede ind over de ydre grænser og fortsatte mod nord. Europa var handlingslammet. Der var behov for at handle nationalt. Vi tog ansvar. Markante stramninger blev gennemført. Bl.a. skærpede vi reglerne for familiesammenføring og indførte kontrol ved grænsen.

Efterhånden blev det også i resten af Europa klart, at tilstrømningen måtte bremses. Balkanruten blev lukket, og EU indgik en aftale med Tyrkiet. Det er effektive tiltag, som Danmark har presset på for.

Der er tegn på, at vores politik her i Danmark i kombination med den forstærkede europæiske indsats virker, og presset er taget af. Da det stod værst til sidste efterår kom der ca. 1.200 om ugen. I dag kommer der under 100 om ugen.

Vi har indtil nu forventet, at der ville komme 25.000 asylansøgere i 2016. Men det aktuelle lave antal asylansøgere betyder, at antallet nu højst forventes at blive 10.000 i 2016 og 2017. Og det antal lægges også beregningsteknisk til grund i årene efter 2017.

Det er positivt, at antallet er faldet markant. Men 10.000 asylansøgere er for mange. Derfor vil regeringen forstærke den stramme, konsekvente og realistiske udlændingepolitik. Vi skal sørge for, at vi har de nødvendige værktøjer, som vi kan tage i brug, hvis asylpresset på Danmark for alvor tager til på ny. Der kan igen gå hul på Europa, bl.a. som følge af situationen i Tyrkiet.

Derfor lancerer regeringen et omfattende udlændingespil, som sætter ind på fire fronter.

For det første vil vi fortsætte den stramme kurs her i landet. Danmark yder naturligvis flygtninge beskyttelse, så længe der er behov. Men det er ikke det samme som, at de skal blive her permanent. Regeringen vil derfor skærpe reglerne om permanent opholdstilladelse markant.

De udlændinge, som ikke har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark, skal sendes hjem. Regeringen vil derfor intensivere indsatsen med udsendelse og hjemtagelse af afviste asylansøgere.

re og illegale udlændinge, så det sker hurtigere og mere effektivt. Og samtidig vil vi gøre repatrieringsordningen mere attraktiv, så udlændinge tilskyndes til at vende tilbage til deres hjemland. Herudover vil regeringen skærpe brugen af optjeningsprincippet i forhold til offentlige ydelser.

For det andet vil vi hjælpe mere i flygtningenes nærområder. Det bliver der plads til i takt med, at vi får situationen under kontrol herhjemme, og udgifterne på asylområdet dermed falder. Vi vil øge det danske bidrag med samlet 1 mia. kr. i 2016 og 2017. Det vil forebygge, at flygtninge- og migranter søger mod Europa og Danmark.

Regeringen har på grund af de mange asylansøgere, som Danmark har modtaget i de senere år, besluttet at skubbe den resterende del af kvoten til senere år. Regeringen ønsker, at den fremtidige kvote fastsættes under hensyntagen til, hvor mange asylansøgere der kommer til Danmark. Et lavt antal asylansøgere giver bedre mulighed for at modtage kvoteflygtninge.

For det tredje vil vi indføre en nødbremse, som vi kan tage i brug, hvis det bliver nødvendigt. Vi skal ikke igen have flygtninge og migranter til at vandre på danske motorveje. Nødbremsen skal gøre det muligt at afvise asylansøgere på grænsen og sende dem tilbage, hvis vi får en situation, som ligner den, vi oplevede i september 2015.

For det fjerde skal vi sørge for, at der er ro og orden, både på asylcentre og i vores land. Mennesker, som kommer hertil for at søge vores beskyttelse, skal selvfølgelig overholde vores love og regler. Samtidig skal myndighederne have de rette værktøjer til at reagere, hvis det bliver nødvendigt.

Danmark har en klar interesse i en stærk international retsorden. Regeringen ønsker at indgå i et aktivt internationalt samarbejde og overholde de internationale konventioner, som Danmark har tilsluttet sig. Men der er behov for at se kritisk på den praktiske fortolkning af konventionerne. Regeringen vil arbejde for, at konventionerne bliver ført tilbage til kernen af de oprindelige beskyttelseshensyn.

Styr på flygtningestrømmen

- Indførsel af en nødbremse, så Danmark kan afvise asylansøgere på grænsen.
- Styrket dansk bidrag på samlet 1 mia. kr. til indsatsen i nærområderne.
- Ikke flere kvoteflygtninge i 2016 og sparede midler prioriteres i stedet nærområdeindsatsen.
- Strammere regler for permanent ophold i Danmark.
- Ro og orden i og omkring asylcentre.
- Hurtigere og mere effektiv udsendelse og øget repatriering.
- Skærpede optjeningsprincipper for velfærdsydelser.
- Konventioner – tilbage til kernen.

6. Gode uddannelser, der er brug for, og et mere robust SU-system

Gode uddannelser og høje kvalifikationer giver hver enkelt af os større frihed til at forfølge vores drømme. Og dygtige mennesker driver samfundets udvikling og gør Danmark rigere.

Vi skal derfor have gode uddannelser, som muliggør, at alle kan tage del i udviklingen af vores samfund.

I de seneste år er der gennemført en omfattende reform af folkeskolen. En reform af de gymnasiale uddannelser. Og erhvervsuddannelserne er under fornyelse. Der er indgået aftale med arbejdsmarkedets parter om 8.-10.000 flere praktikpladser om året i virksomhederne. Samtidig indfører vi fordelsuddannelser på områder, hvor virksomhederne har brug for arbejdskraft. Med fordelsuddannelserne får unge en højere sikkerhed for at kunne få en praktikplads på en virksomhed.

Det er aftalt, at voksen- og efteruddannelse skal drøftes med arbejdsmarkedets parter efter de kommende overenskomstforhandlinger for at skabe sammenhæng og effekt, så medarbejdere kan tilegne sig nye kompetencer i takt med arbejdsmarkedets udvikling.

Der er behov for at forbedre kvaliteten af alle dele af vores uddannelsessystem. Det er i fokus med de reformer, der er gennemført, og det fokus skal vi fastholde fremadrettet.

Vi skal samtidig sikre, at de unge tager en uddannelse, som der er brug for, og som giver dem jobmuligheder. Desværre træffer mange unge i dag et valg af uddannelse, som ikke tager hensyn til de fremtidige muligheder for beskæftigelse. For mange uddanner sig derfor til ledighed.

Da væksten i jobmulighederne fremadrettet især vil ske i erhvervslivet og ikke i den offentlige sektor, skal flere af de unge vælge en videregående uddannelse, der retter sig mod et job i en privat virksomhed. Det gælder særligt for unge med en lang videregående uddannelse. Det kræver bl.a., at uddannelsesinstitutionerne i højere grad har fokus på at uddanne kandidater til den private sektor.

Bedre kvalitet på alle niveauer i uddannelsessystemet og mere fokus på beskæftigelse i den private sektor kræver investeringer og prioriteringer.

Det danske SU-system er mere generøst end tilsvarende ordninger i andre lande, herunder i vores nordiske nabolande. Samtidig er vores SU-system under pres fra et stigende antal udlændinge, der søger den danske uddannelsesstøtte.

Der er derfor behov for at gøre SU-systemet mere modstandsdygtig mod pres udefra og justere SU'en og i stedet bruge nogle af de mange penge aktivt til at styrke vores uddannelser.

Regeringen ønsker derfor at omlægge uddannelsesstøtten til et mere robust system, hvor SU-stipendier og rentefrit SU-lån hver udgør halvdelen af det samlede beløb, de studerende får til rådighed fra staten.

Omlægningen betyder, at vi fortsat giver danske studerende forhold, så økonomien ikke bremser dem fra at studere. De færdiguddannede, der bliver i Danmark og arbejder, skal have et særligt beskæftigelsesfradrag i de første år, så de får lettere ved at betale deres SU-lån tilbage.

SU-omlægningen skal have virkning for dem, der starter på en uddannelse fra medio 2019.

Regeringen ønsker samtidig at oprette en stor kompetencepulje, som med midler fra SU-omlægningen skal finansiere et løft i danskernes kompetencer. Puljen skal bl.a. anvendes til projekter, udviklingsprogrammer og målrettede indsatser, der forbedrer kvaliteten i uddannelsessystemet, styrker den erhvervsrettede forskning og udvikling og understøtter en kompetenceudvikling, der forbedrer vores muligheder for at drage nytte af forskningsmæssige og teknologiske fornyelser. Det vil også bidrage til at øge værdiskabelsen og væksten i det danske samfund.

Gode uddannelser, der er brug for, og et mere robust SU-system

- Kompetencepulje på 1 mia. kr. om året fra 2019 til et løft i danskernes kompetencer: kvalitet i erhvervsuddannelser, videregående uddannelser, voksen- og efteruddannelse, styrket erhvervsrettet forskning og kompetencer inden for digitalisering.
- Omlægning af uddannelsesstøtten, så SU-stipendier og rentefrit SU-lån hver udgør halvdelen af det samlede beløb, de studerende får til rådighed. SU-stipendierne begrænses til normeret studietid. Samtidig får unge under uddannelse højere fribeløb ved studiejob og et øget beskæftigelsesfradrag, når man efter studierne kommer i arbejde.
- 8.-10.000 flere praktikpladser om året.
- Nedsættelse af et udvalg om den fremtidige indretning af universitetsuddannelserne. Bl.a. med henblik på, at flere af de færdiguddannede finder beskæftigelse i den private sektor.

7. Øget opsparing til en tryk alderdom

Det danske pensionssystem fremhæves ofte i internationale sammenligninger som et af verdens bedste.

Det skyldes, at det hviler på tre solide søjler: (a) den skattefinansierede folkepension mv., (b) ATP-ordningen og arbejdsmarkedspensionerne, som siden 1980'erne er blevet kraftigt udbygget, så stort set alle på det overenskomstdækkede arbejdsmarked i dag indbetaler pæne beløb til egen pensionsopsparing, og (c) den private pensionsopsparing, der er med til at sikre individuel fleksibilitet med hensyn til, hvor stor pension man ønsker i alderdommen.

Tilsammen giver disse tre søjler et godt fundament for fremtidens pensionssystem, men der er områder, hvor der er behov for at styrke vores gode og trykke pensionssystem.

Der er i dag omkring 750.000 voksne danskere, der slet ikke – eller ikke i tilstrækkeligt omfang – sparer op til deres alderdom. Det kan skyldes, at man i længere perioder har været uden for arbejdsmarkedet. Det kan skyldes, at man er på den uorganiserede del af arbejdsmarkedet og ikke indbetaler bidrag til en arbejdsmarkedspensionsordning. Og det kan skyldes, at man er selvstændig uden en pensionsordning.

Det er uhensigtsmæssigt både for fællesskabet og den enkelte. Den enkelte kommer til at stå økonomisk dårligere i sin alderdom og være mere afhængig af ydelser fra staten. Og fællesskabet må i for høj grad tage over og betale skattefinansierede supplerende ydelser til ældre med lav opsparing.

Vi skal derfor have igangsat en proces, så vi kommer derhen, at alle sparer op til deres alderdom. Regeringen ønsker, at der gradvist indføres en obligatorisk pensionsopsparing for personer uden eller med meget begrænsede pensionsindbetalinger.

Samtidig står vi med et samspilsproblem. For mange danskere kan det ikke betale sig at spare mere op til pension på livrente og ratepension. Den ekstra pensionsopsparing vil nemlig blive modgået af lavere offentlige ydelser som pensionist. Det kan medføre en mindre opsparing på disse ordninger, og det kan svække opbakningen til de obligatoriske arbejdsmarkedspensioner.

Derfor skal vi have taget fat på at afhjælpe samspilsproblemet, så det bedre skal kunne betale sig at spare op til alderdommen – over hele arbejdslivet og især i de sidste år, før man når pensionsalderen.

Øget opsparing til en tryk alderdom

- Gradvis indførelse af en obligatorisk pensionsopsparing for personer uden eller med meget begrænsede pensionsindbetalinger.
- PensionsBonus. Personer med indkomst over 300.000 får et ekstra jobfradrag, hvis de sparer op til deres alderdom.
- Ny alderssparingsordning skal øge tilskyndelsen til at spare op sidst i arbejdslivet.

Økonomiske reserver til tryghed

Vi skal sikre tilliden til dansk økonomi. Og vi skal have mulighed for at handle, når det er nødvendigt. Derfor fører regeringen en ansvarlig økonomisk politik.

Og derfor bruger vi ikke alle de midler, som vi skaber med helhedsplanen. Vi sætter også midler af til fremtidig tryghed for danskerne.

Regeringen vil afsætte to store reserver.

For det første har vi det akutte problem, at de nuværende ejendomsvurderinger er fejlbehæftede, og nogle borgere betaler deres boligskat på et forkert grundlag. Derfor vil der snart blive lavet et nyt og mere retvisende vurderingssystem. Det vil betyde, at nogle boliger vil blive vurderet lavere, andre højere. Regeringen vil i den forbindelse afsætte 24 mia. kr. frem mod 2025, som skal gå til tilbagebetaling til de boligejere, der historisk har betalt for meget i ejendomsskat på grund af forkerte vurderinger, og til at sikre tryghed for boligejerne ved overgangen til de nye ejendomsvurderinger.

For det andet afsætter vi en tryghedsreserve stigende til 13½ mia. kr. i 2025 til at håndtere en usikker fremtid. Vi skal have noget at stå imod med til uforudsete udgifter efter 2020. Der skal være plads til at håndtere udfordringer, vi ikke kender i dag. Det er der brug for med en verden, som er i hastig forandring og præget af usikkerhed. Det giver en robusthed til at foretage nødvendige forandringer.

Bredt samarbejde om et stærkere Danmark

Danmark er et dejligt land. Vi har et stærkt udgangspunkt. Det forpligter.

Vi har et ansvar for at gøre et stærkt Danmark endnu stærkere. Vi har en pligt for at passe på vores land og forandre for at forbedre vores samfund, så vi kan give den næste generation endnu bedre muligheder, end vi selv har. Det er regeringens ambition.

Derfor skal vi have et Danmark, der klarer sig endnu bedre i den internationale konkurrence, og hvor virksomhederne udvikler attraktive og vellønnede job. Et Danmark, hvor vi både kan styrke den nære velfærd i familierne og finansiere vores fælles, offentlige kernevelfærd. Et trygt Danmark, hvor vi har styr på flygtningestrømmen. Et Danmark, hvor den helt almindelige hårdt arbejdende dansker vil få en pæn indkomstfremgang, lavere skat, bedre kernevelfærd, mere tryghed og flere muligheder.

Regeringen appellerer til alle Folketingets partier om at tage ansvar og stå sammen om løsninger, der gør Danmark stærkere og mere robust.

HELHEDSPAN - FOR ET STÆRKERE DANMARK

2015/16:16

Publikationen kan bestilles hos:

Rosendahls a/s
Herstedvang 10
2620 Albertslund
Tlf. 43 22 73 00
Distribution@rosendahls.dk
rosendahls.dk

**Henvendelse om publikationen
kan i øvrigt ske til:**

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Tlf. 33 92 33 33
fm@fm.dk

Omslag: Kontrapunkt
Tryk: Rosendahls a/s
Oplag: 4.500
ISBN: 978-87-93214-96-5

Elektronisk Publikation:

ISBN: 978-87-93422-03-2

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
fm.dk

